

درس تاریخ معماری جهان

معماری باروک

بخش دوم کلیساهای سلطنتی و ضد رفرماسیون

لادن اعتضادی

دانشکده معماری و شهرسازی

دانشگاه شهید بهشتی

بهار 1399

باروک سبکی مبتنی بر اصول کلاسیک گرای رنسانسی
اما بیانی از شکوه، قدرت و سلطه است.

گرایش به شکوهمندی در کلیساهای ضد فرماسیون و
کاخ- باغهای سلطنتی بروزی چشمگیر دارد.

توجه به هندسه‌فیثاغوری و تناسبات هارمونیک، تقارن و پرسیکتیو اصول
رنسانسی است که در خدمت شکوهمندی در نظام سلطه قرار می‌گیرد

رفرماسیون و ضد رفرماسیون

رفرماسیون یا جنبش اعتراض مذهبی

Reformation, Protestantism

رفرماسیون مبلغ سادگی در معماری بود و جنبش
ضد رفرماسیون بر علیه آن و پدید آورنده کلیساها و کاخ‌های
شکوهمند بود.

پس از جنگ‌های سی ساله در اروپا،
با سرکوب دهقانان، سلطهٔ مجدد و پر قدرت فئودال‌ها و کلیسای
کاتولیک بر املاک فئودالی و شهروندان برقرار می‌شود.

جامعهٔ اروپا در قرن 17 تحت سیطرهٔ قدرت دربارهای بزرگ و قدرت و
ثروت کاردینال‌ها و پاپ‌ها قرار گرفت.
قرن 17 و 18 دورهٔ ساختن کاخ – باغ‌های باشکوه و ویلاهای عظیم و پر
طمطراق کاردینال‌ها و کلیساهای درباری بود.

جریانی از نمایش قدرت و ثروت در اروپا که عامل اصلی شکل دهنده به
معماری، باغ‌سازی و شهرسازی در سبک باروک شد.

نمایش شکوه و قدرتِ مذهب و حکومت در سبک باروک

2- قصرها

1- کلیساها

کلیساهای ضد رفرماسیون

همزمان با خلاقیت‌های معمارانه در طراحی فضا در کلیساهای باروک ایتالیایی چون آثار برنینی، شاهد کلیساهای درباری شکوهمند و عظیم در اروپا هستیم:

- کلیسای کارل وین

- کلیسای سنت پل لندن

- کلیسای انوالید پاریس

- کلیسای سن ژنویو پاریس (پانتئون پاریس)

- کلیسای چهارده قدیس در آلمان

- و...

سریر سن پیتر و پنجره نور افشان طلائی محراب مسیح
در بازلیکای سن پیتر و در رُم از نخستین جلوه‌های شکوهمندی در کلیساها

بالداجین یا آسمانه
در
بازیلیکای
سن پیتر و
در رُم
نمایشی دیگر از خلاقیت
معمار مجسمه ساز در به
جلوه در آوردن شکوه و
جلال کلیسا

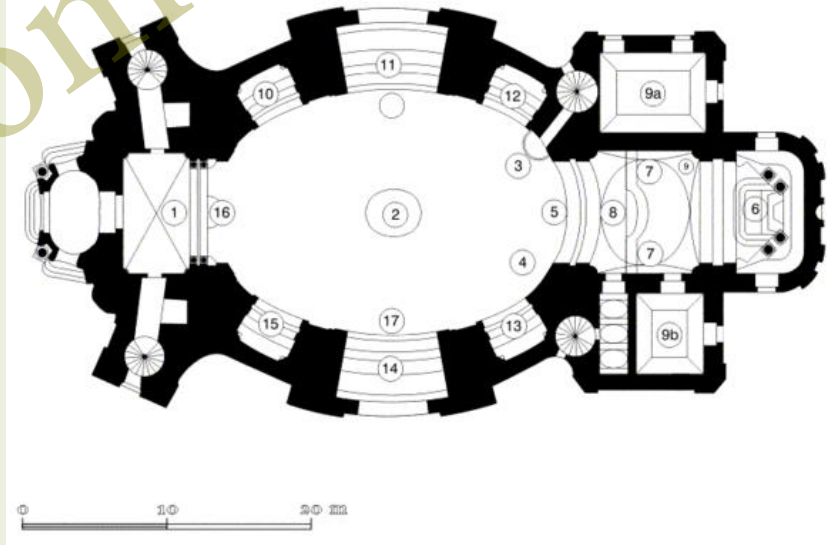
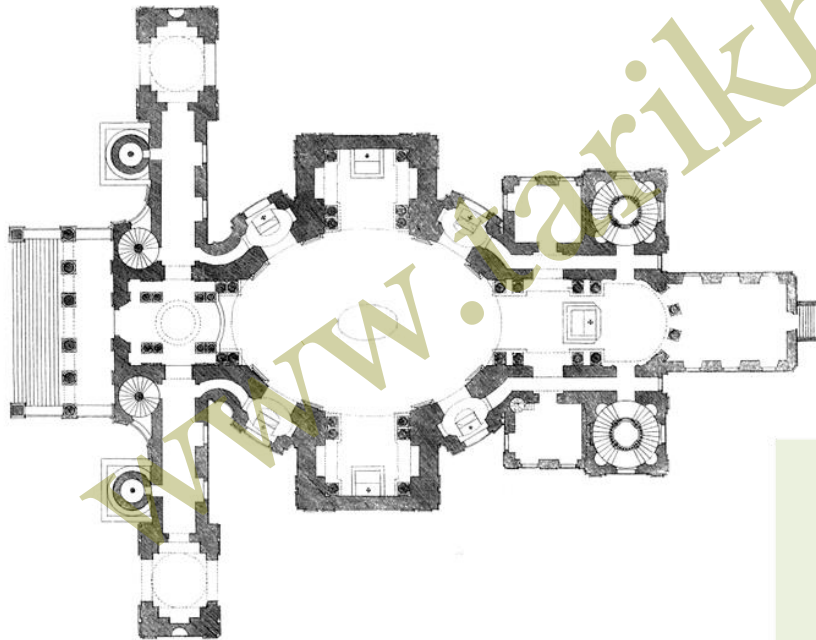
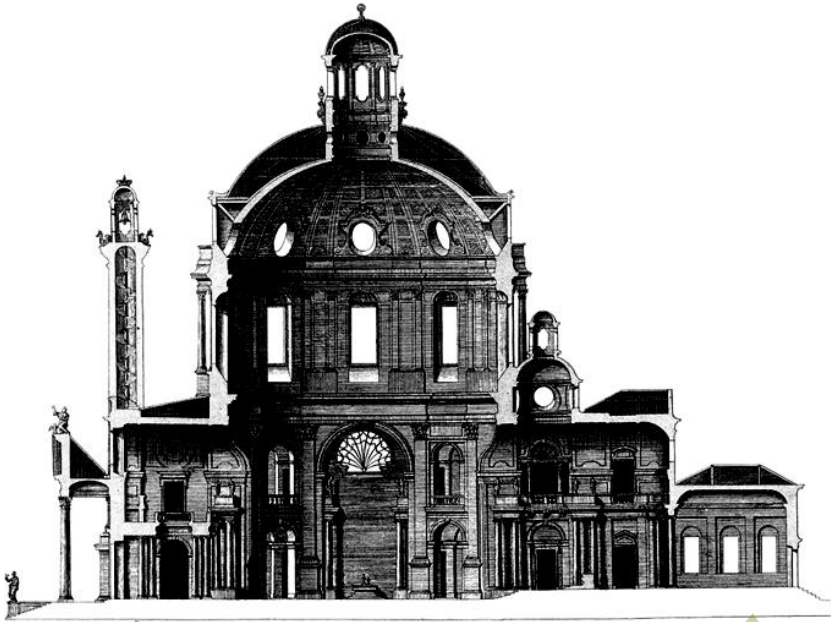
Karlskirche کلیسای سلطنتی کارل در وین اتریش با گنبد و دو برج ناقوس

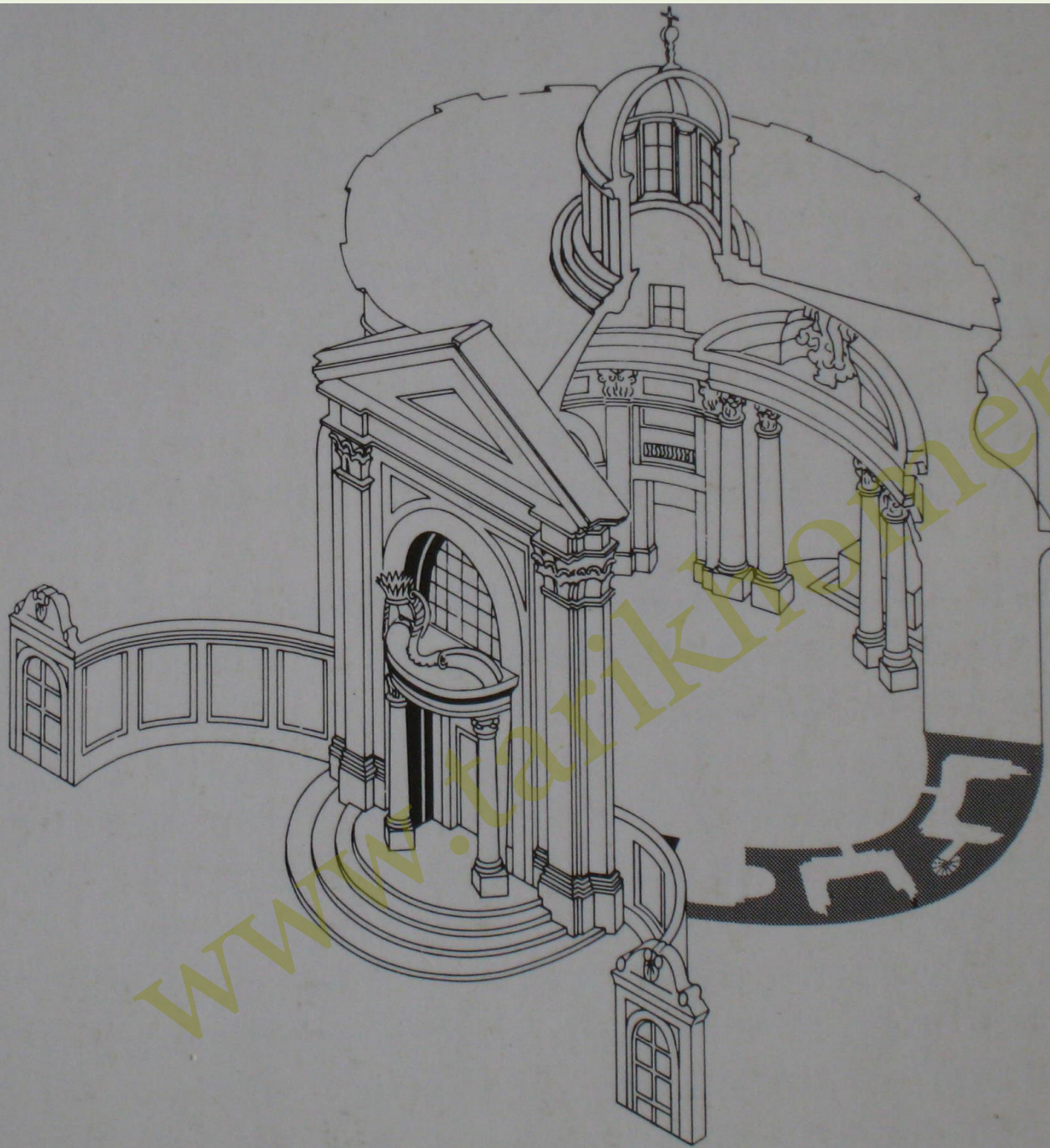
نور افشانی طلایی در محراب مسیح، کلیسای کارل وین همراه باه تزئینات پر طمطراق محراب

پلان و مقطع با طرح گنبد
بیضی در کلیسای کارل وین
مرکزگرایی رنسانس در پلان‌های بیضی
محقق می‌شود.

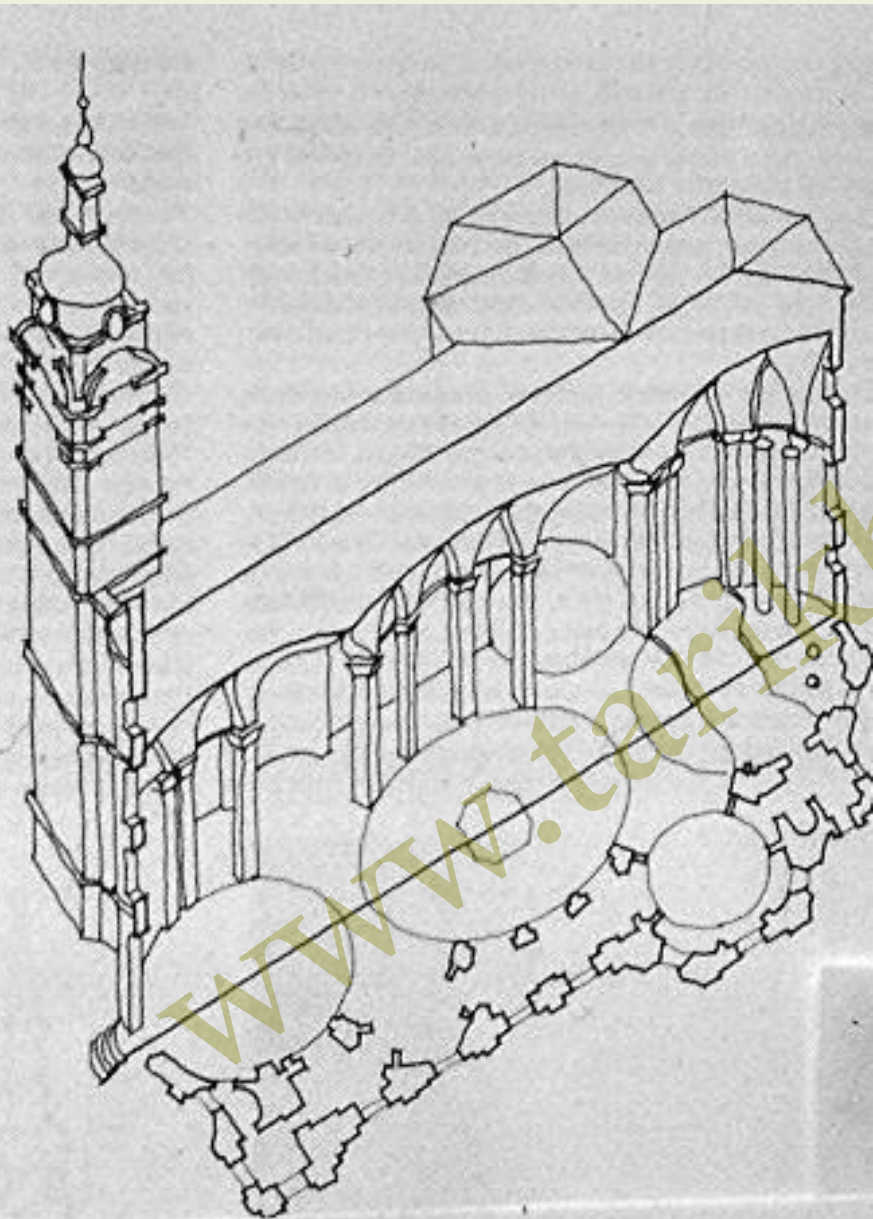
بالا راست: کلیسای پتر در وین
با پلان مشابه

شاخصه باروک
در ایتالیا با
خلق فضای پویا
به کمک سطوح
منحنی
بود.

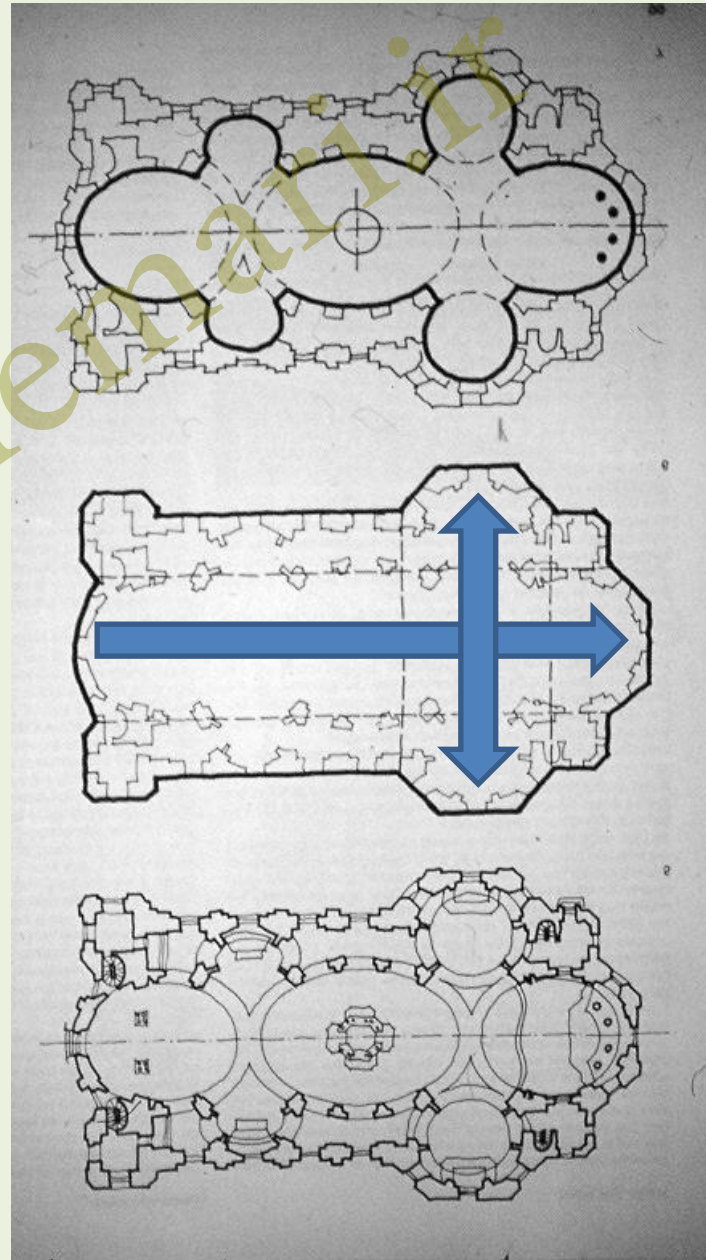
کاربرد بیضی در
نقشه معماری کلیسا
از باروک ایتالیا تا
بقیه اروپا رواج
یافت.

کلیسای فیرتزن هایلگن Vierzehnheiligen 1743-72

ترکیب بیضی‌ها
ساختار پلان و
فرم موج حجم
داخلی کلیسا را
ایجاد کرده
است.

دو برج ناقوس
با ورودی
بیرون نشسته
فرمی موج در
جبهه غربی
ایجاد کرده‌اند.
پیش فضای
ورودی بیضی و
بازویی‌ها اندکی
بیرون نشسته و
دایره‌ای هستند.

کلیسای چهارده قدیس

بدون گنبد با دو برج ناقوس
شمایی شبیه کلیساهای گوتیک

دارد ولی در سبک:

باروک / روکوکو

در منطقه باواریای آلمان
است.

شمای فرم کلی در جهت غربی
و در حجم کلی کلیسا (اسلاید بعد) همانند
کلیت فرمال کلیساهای قرون وسطا اما
با تغییرات قابل توجه است.

Vierzenheiligen

اثر : بالتازار نویمان

حجم کمی پرکار برج‌های ناقوس و سادگی پشت کلیسا ترکیبی است در تضاد کامل با حال و هوای پرکار
روکوکو در داخل کلیسا. (کلیسا برج محل تقاطع و گنبد ندارد.)

جبهه
غربی با
حالتی
مواج
و جزئیات
رنسانس

-
باروک
که آن را
از
کلیساهای
قرون
وسطا
متمایز
می کند.

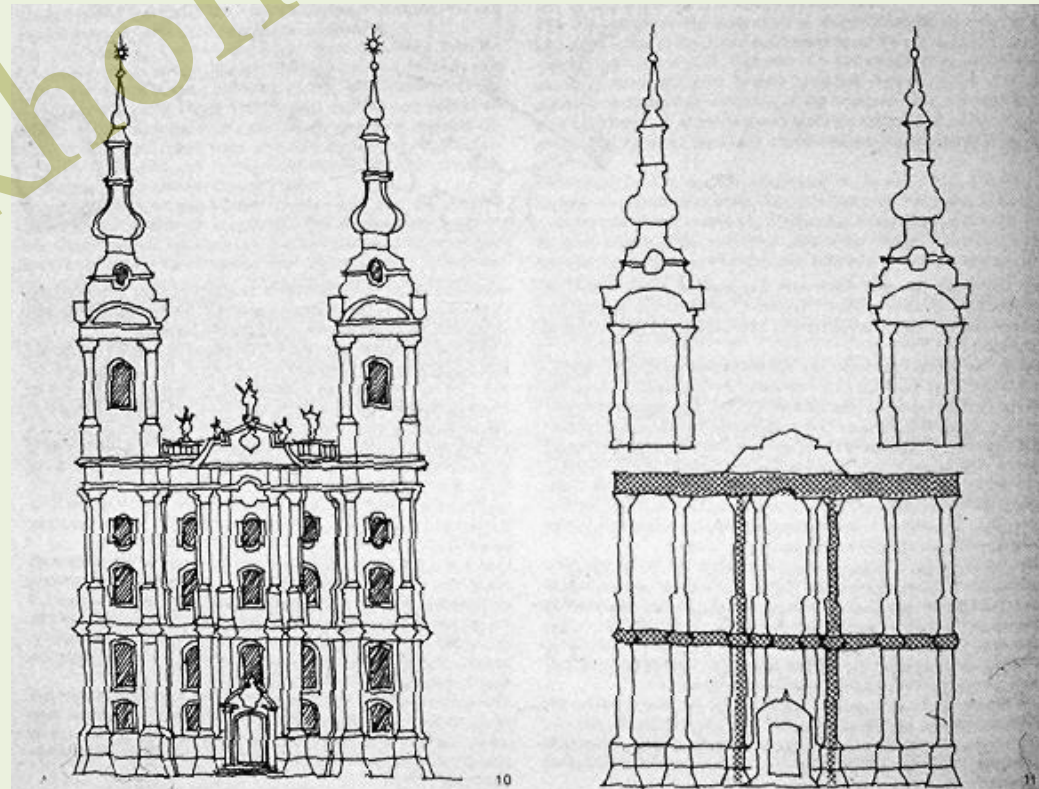
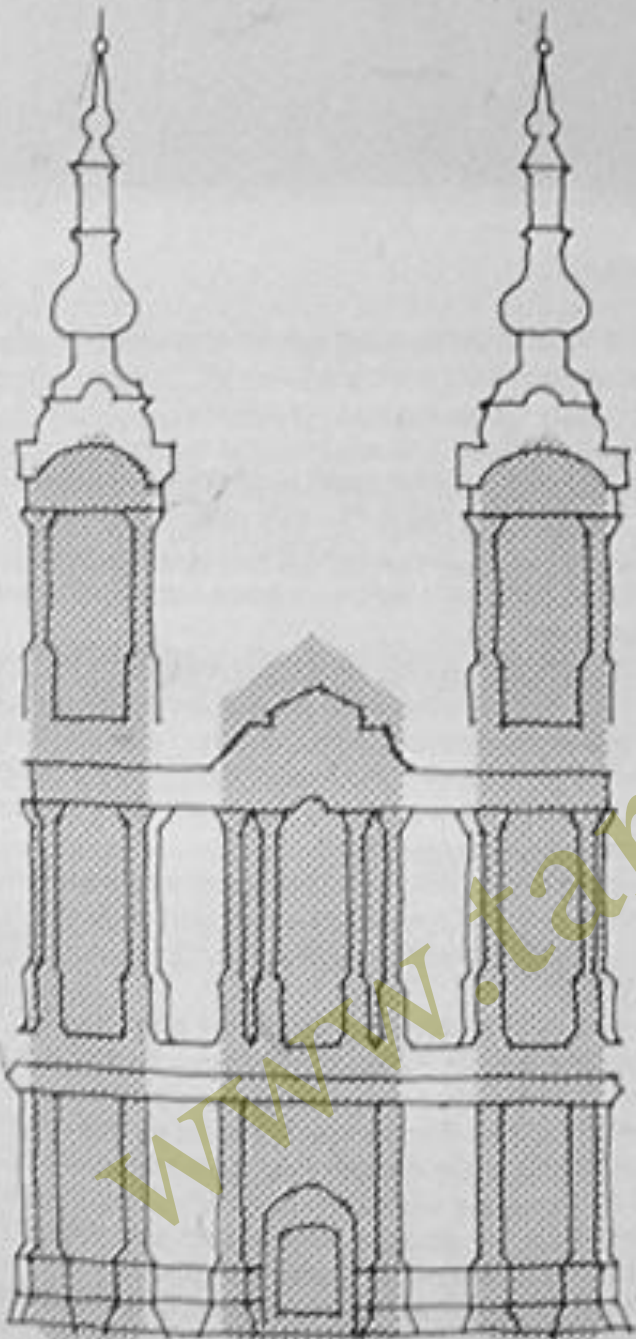

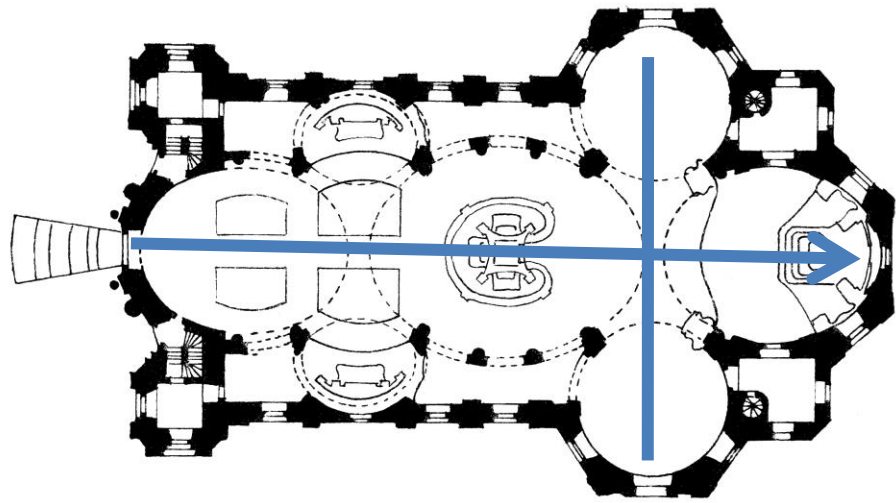
تحلیل نما:

تصویر چپ: امتدادهای سه گانه قائم به شیوه گوتیک است.

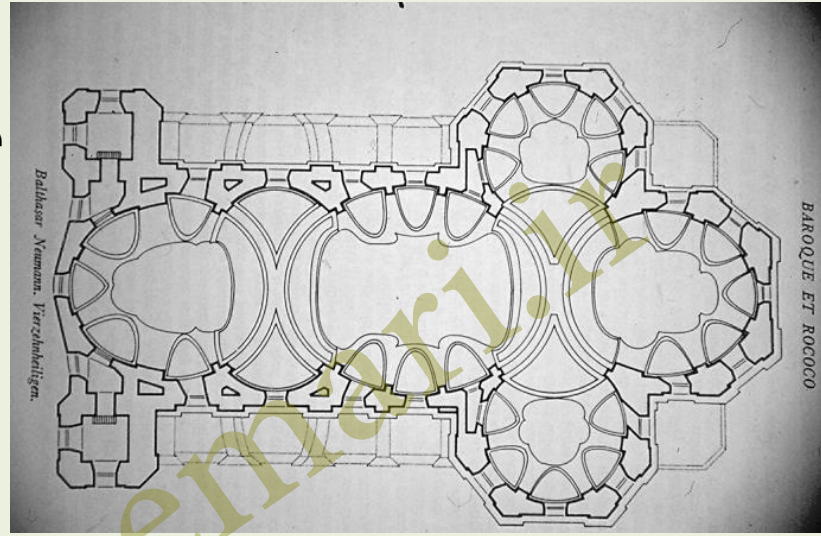
تصویر پایین: حضور همزمان امتدادهای افقی، تأثیر رنسانس است.

پیش آمدگی‌ها و عقب نشینی‌های عناصر سه گانه نما حالت مواج در جداره غربی ایجاد کرده است.

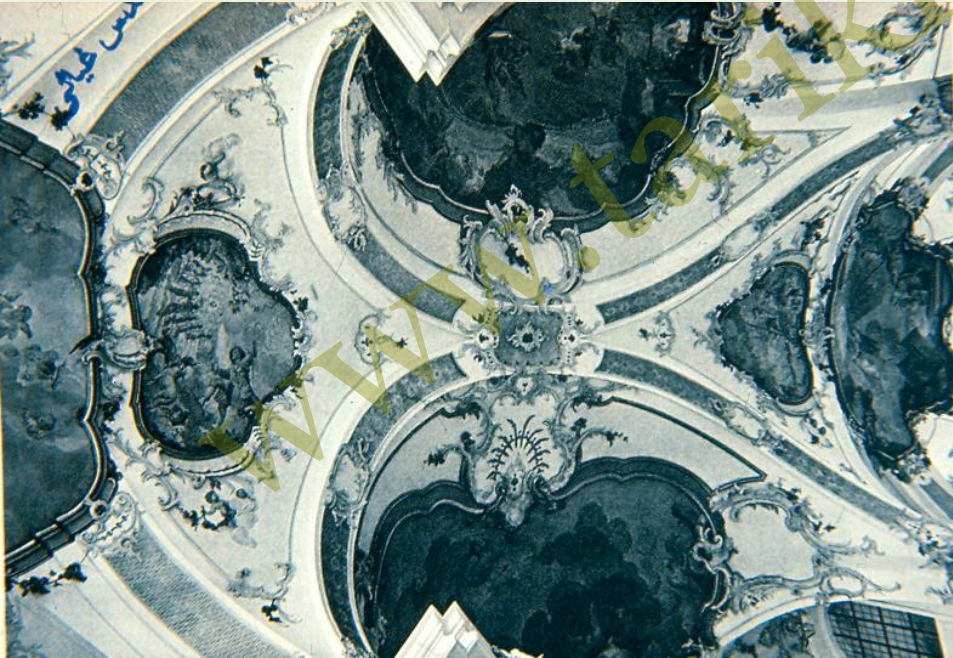

پلان و
پلان
معکوس
سقف
نشانگر
ترکیب
هندسی
جدیدی
است.

عکس‌ها، پیچیدگی فرمال سقف را که طاق‌هایی بر روی بیضی‌ها هستند نشان می‌دهد، تویزه‌های طلایی و سطوح با انحناهای متعدد و متنوع تمام بخش‌های سقف را در پیوند باهم در یک فرم موج ظاهر می‌کنند. بازی‌های زیاد در فرم گنبدها و نقاشی‌های پرکار و طلاکاری بخشی از ویژگی‌های روکوکو در این بنا هستند.

مجسمه قدیس‌ها به دور بالداجین
در مرکز بیضی اصلی بنا

فیرتزن هایگن، طلاکاری در سقف و جزئیات سرستون‌ها
فضای درونی در سقف و در جداره‌ها ترکیبی از سطوح موج است.

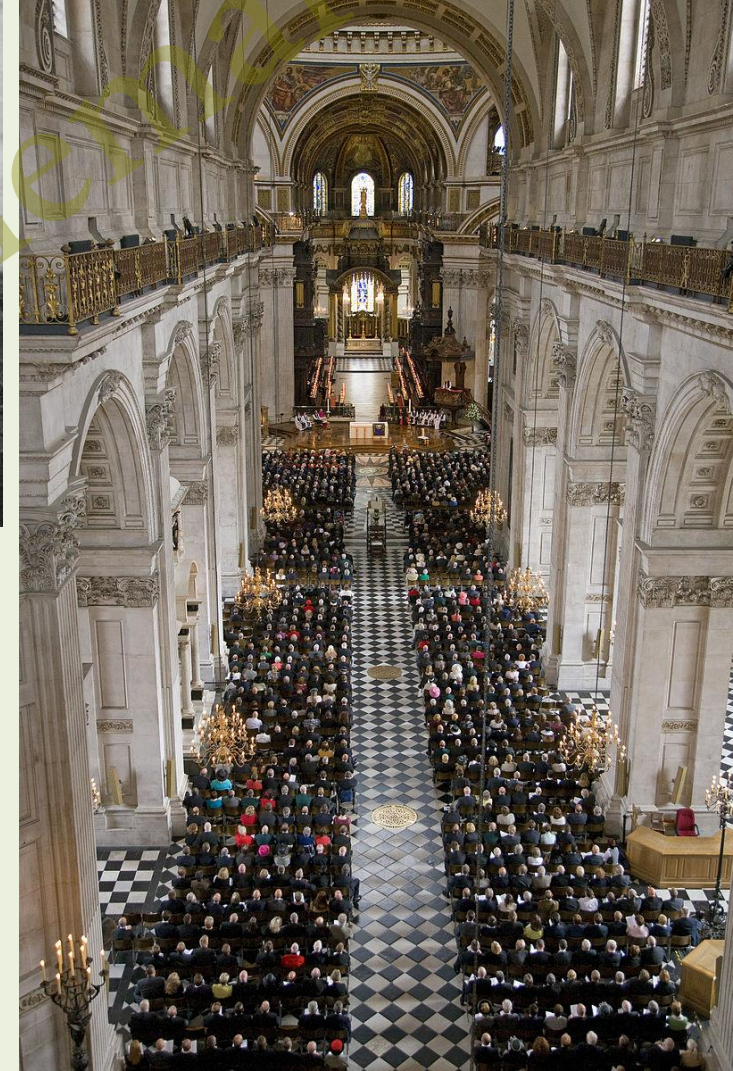
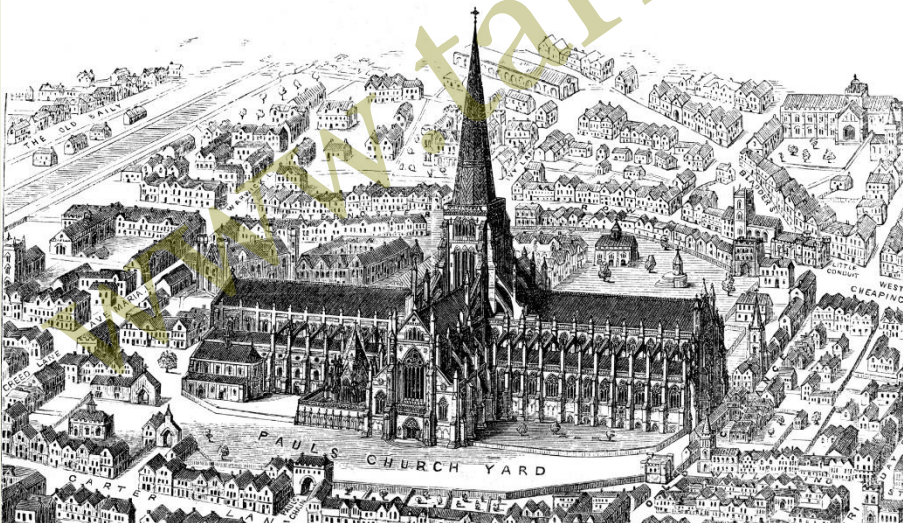
سینٹ پال (سن پل) لندن با گنبد و دو برج ناقوس

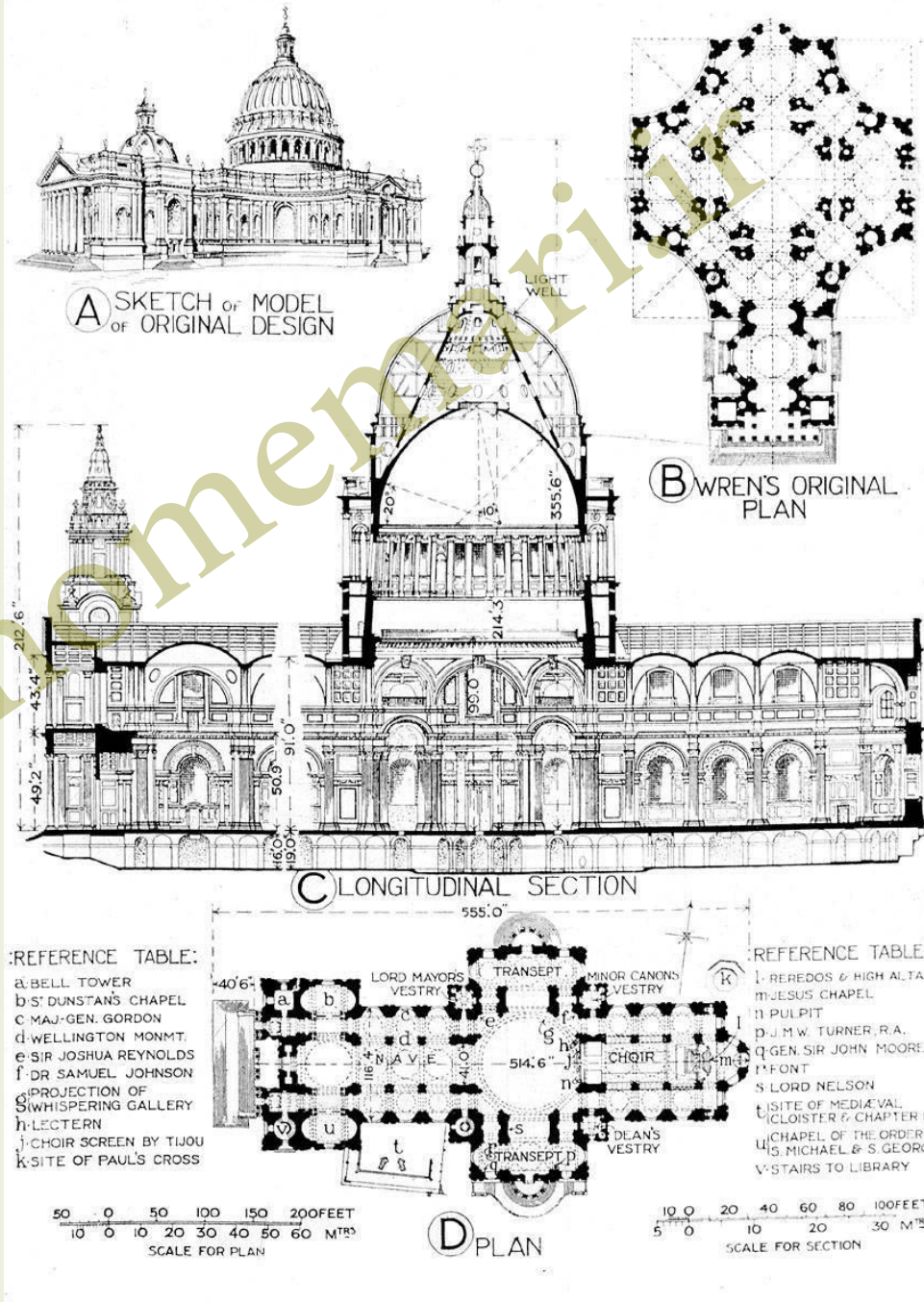
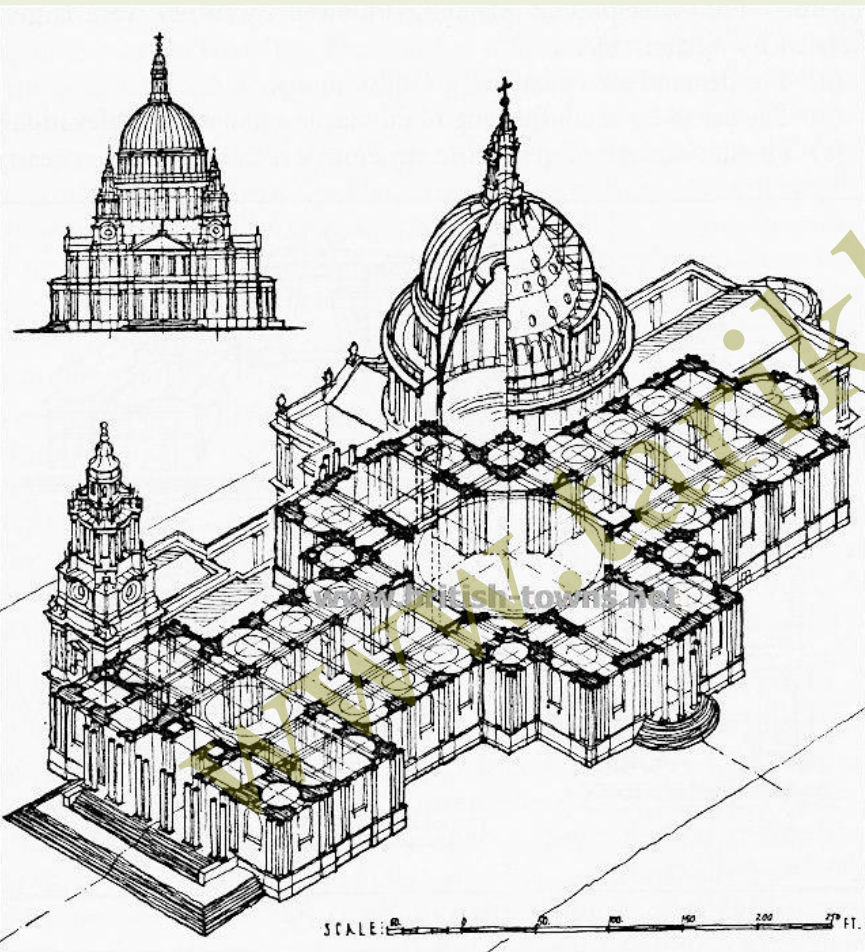
کاتدرال "سنت پال"

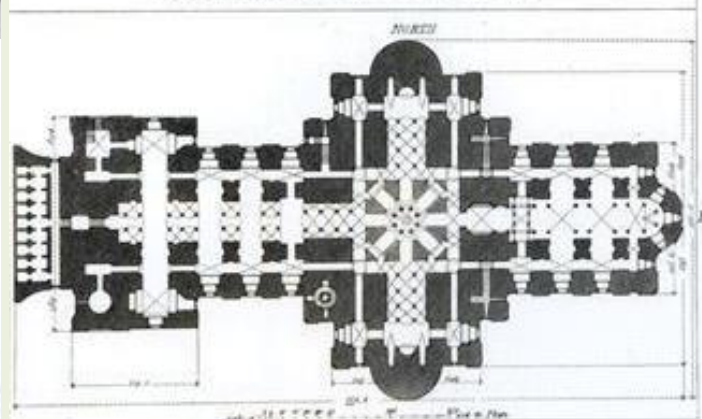
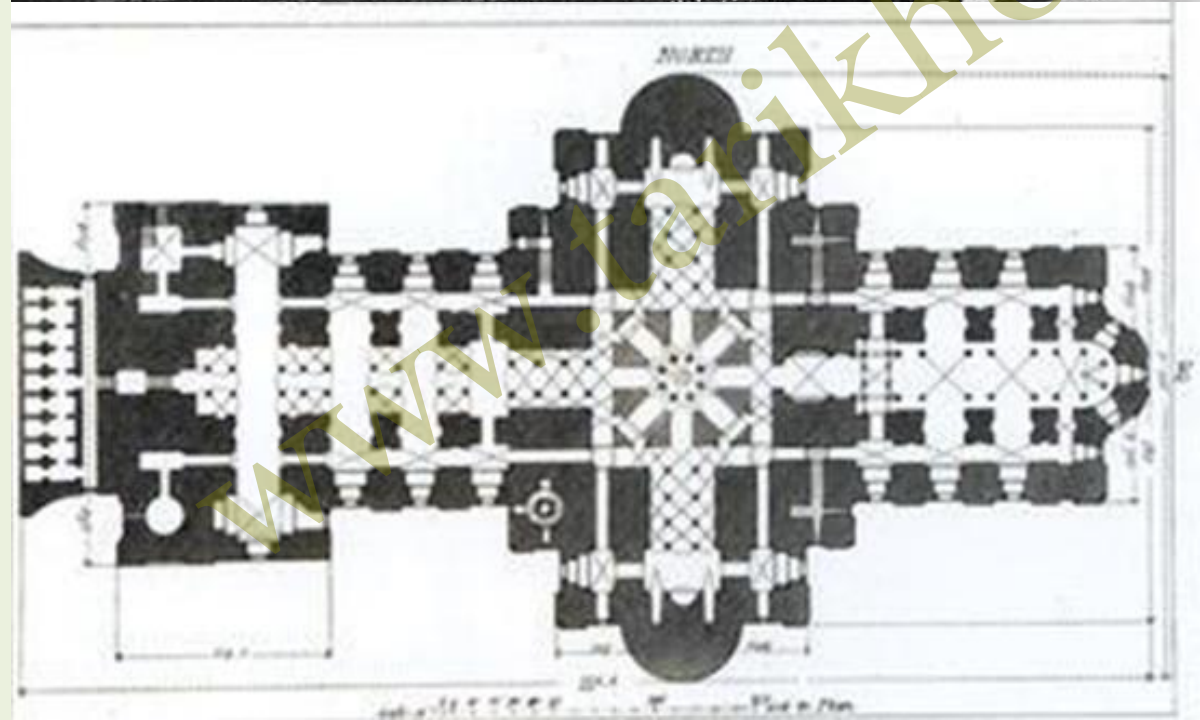
(سن پُل) لندن

اثر سِر کریستوفر رن

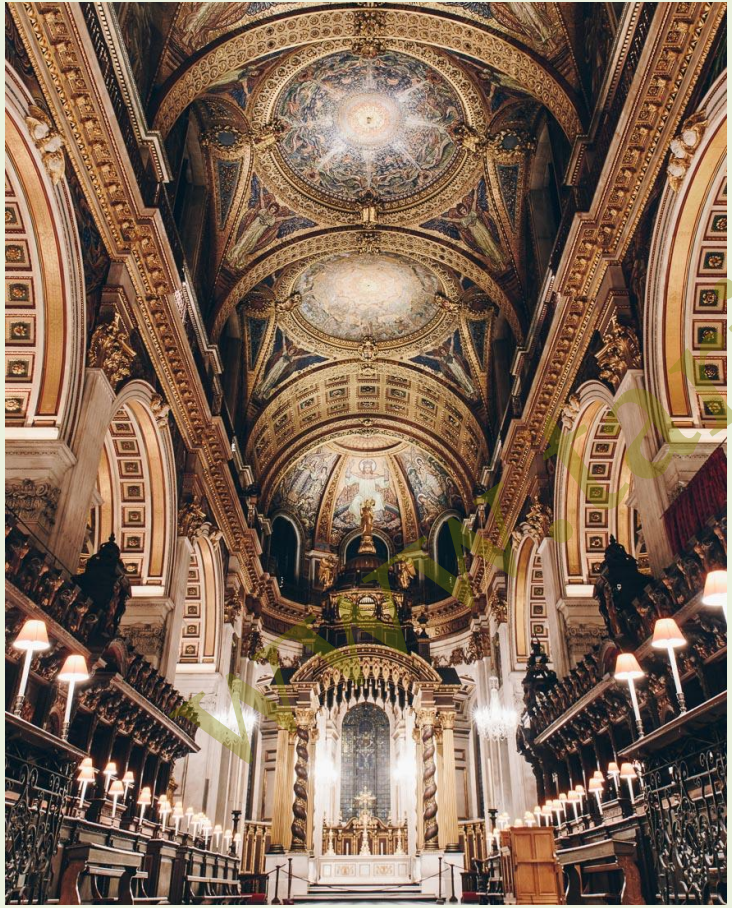

طرح اولیه و طرح اجرا شدۀ "سنت پال" لندن

پلان، مقطع عرضی
جزئیات محل همسرایان در عکس

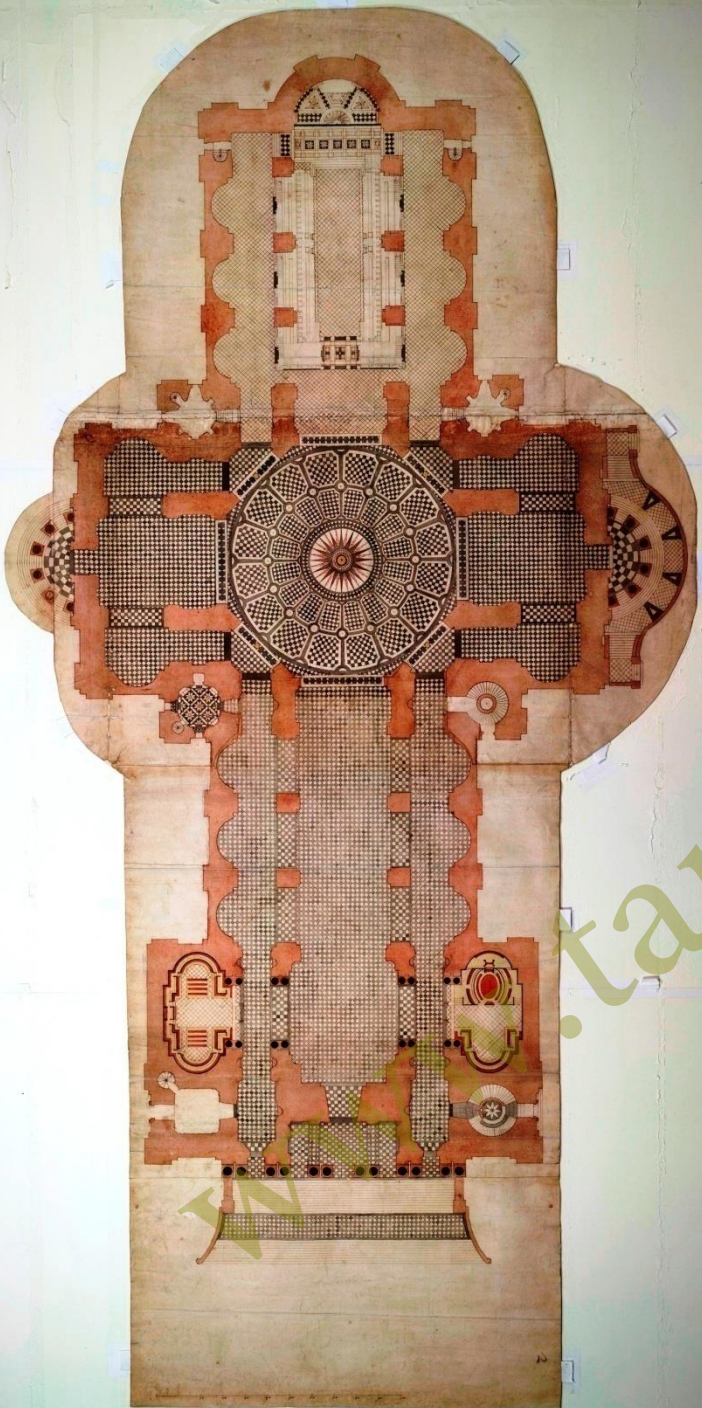

سقف ناو (سر سرا)
با گنبد های سفید
دور طلایی پیایی
و سقف
پیش فضای
محراب با
گنبد های مزین.
گنبد اصلی در
محل تقاطع .
و تصویر فضای
زیر گنبد

سنت پال

پلان صلیب
لاتینی،
گنبد دو
پوسته با
سازه
مخروطی و
پوشش
نهایی به
شکل
شلجمی
و فانوسی
بلند

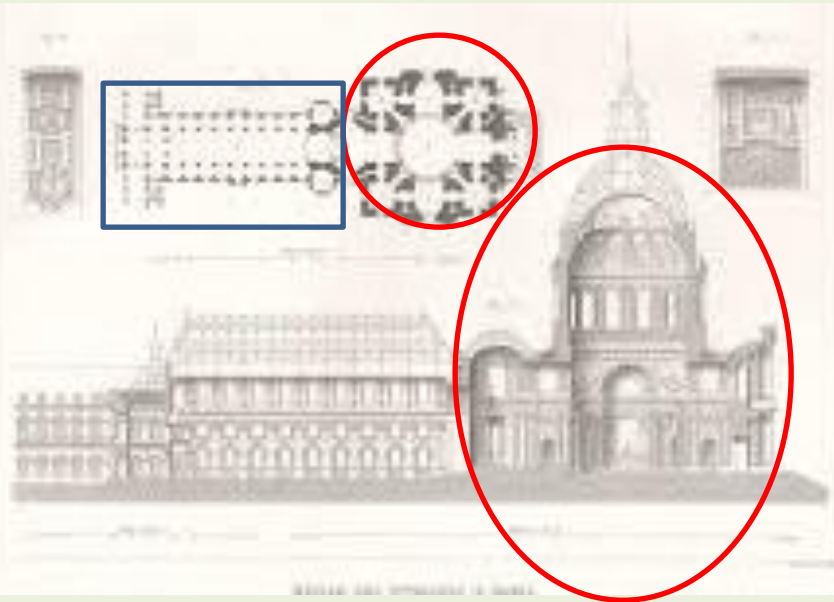

اکلیسای مجموعه آنوالید
پاریس
با گنبد و بدون برج ناقوس

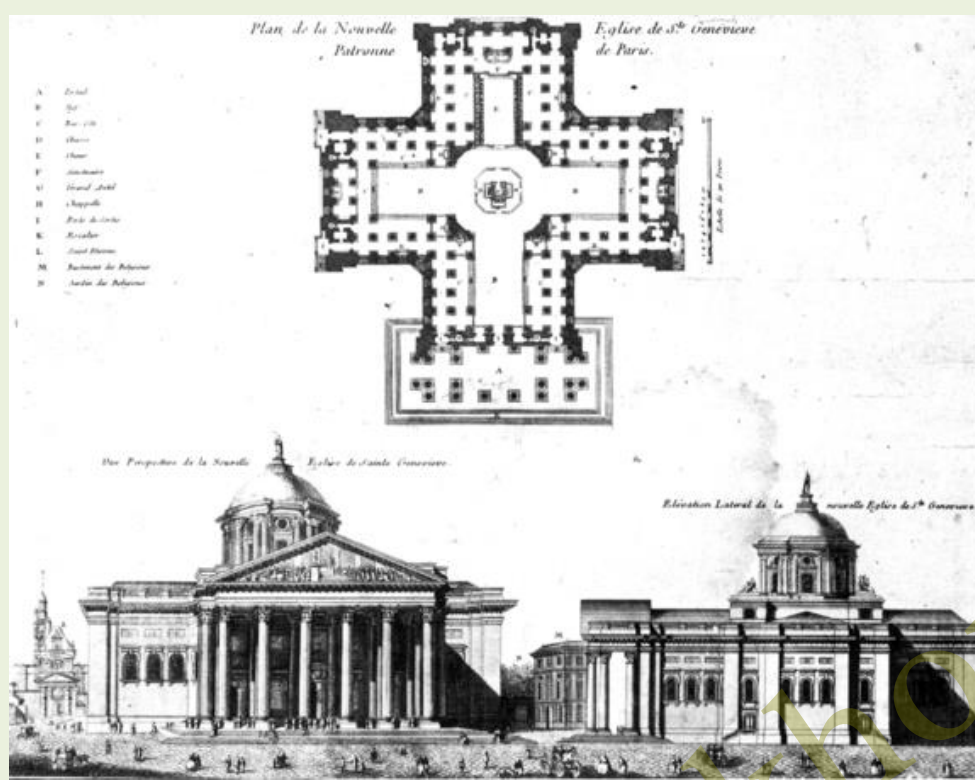
محوطه‌سازی باروک برای مجموعه انوالید

پلان و مقطع کلیسا

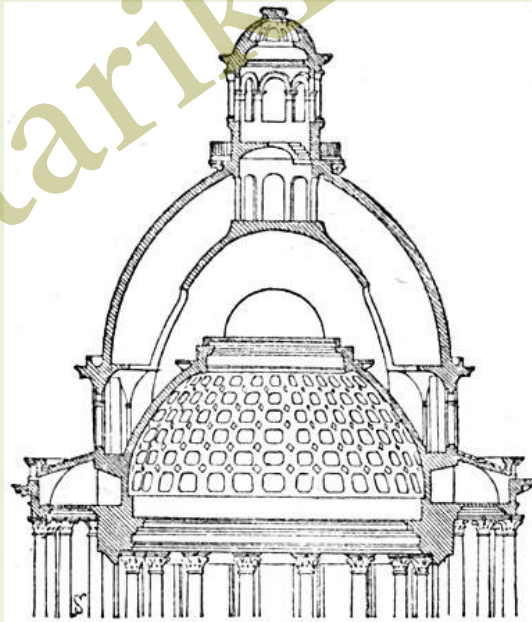

کلیسای سن ژنویو (بعد از انقلاب با نام پانتئون، مقبره بزرگان انقلاب شد. 1795)

پلان مرکزگرا، طرح اولیه و طرح اجرا شده، گنبد دو پوسته و جداره نهایی شلجمی و فانوسی

پایان بخش کلیساهای ضد فرماسیون

www.tarikhonlineemari.ir